

Rikosseuraamusalan henkilöstöyhdistys RikHe Ry:n kannanotto

Henkilöstön edustajana haluamme ilmaista kantamme Rikosseuraamuslaitoksen tiedottamisesta ja päätöksenteosta Helsingin vankilan alueella sijaitseviin henkilöstöasuntoihin liittyen.

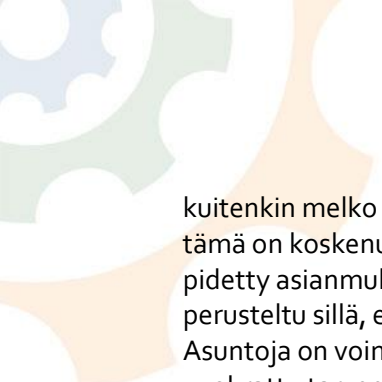
Tiedottaminen henkilöstölle asuntoja koskevista suunnitelmista on ollut Rikosseuraamuslaitoksen taholta puutteellista, tai sitä ei ole ollut lainkaan. Päätöksenteko asiassa koskee nimenomaisesti henkilöstöasuntojen asukkaita, minkä vuoksi pidämme hyvän tavan ja hyvän hallinnon vastaisena sitä, ettei asukkaita ole asian käsittelyn aikana kuultu, saati suunnitelmista tiedotettu heille ajantasaisesti. Muutos asuntokantaan koskee noin 70 Rikosseuraamuslaitoksen virkamiestä ja heidän perheitään. Rikosseuraamuslaitos on vuokranantajana sopimuskumppani asunnon vuokraajan kanssa, näin ollen sillä on velvollisuus noudattaa asunnon vuokrauksen pelisääntöjä, eli hyvää vuokratapaa, siinä missä kaikkien vuokranantajien. Kyseinen hyvän tavan ohjeistus huomioi muun muassa hyvän ja avoimen viestinnän tärkeyden vuokrasuhteessa. Vuokrauksessa tulisi aina toimia reilujen pelisääntöjen mukaan ja asukkaita koskevassa menettelyissä ottaa huomioon molempien sopijaosapuolten näkemykset. Näkemyksemme on, ettei Rikosseuraamuslaitos ole tämän asian osalta noudattanut hyvää vuokraustapaa sekä päätöksenteossa että asuntoja koskevassa tiedottamisessa.

Tiedottaminen kiinteistön tilanteesta on tapahtunut Helsingin vankilan sisäisissä kokouksissa, joiden päätöksistä ei ole tiedotettu laajemmin. Henkilöstölle annettiin mielikuva, että suunnitelmien osalta ei edetä, ennen kun asiasta neuvotellaan yhteistyössä Helsingin vankilan kanssa. Henkilöstö ei ole tässä vaiheessa kuultu suunnitelmista millään tavalla, eikä asian etenemisestä ei erikseen tiedotettu vuokralaisia. Edellä mainitut asiat ovat olleet luettavissa osalle henkilöstöä yksikön pöytäkirjoista, mistä tieto on välittynyt edelleen asukkaille Helsingin vankilan henkilöstön kautta. Tiedon välittyminen tätä kautta on huolestuttavaa, ottaen huomioon kuinka suurta osaa henkilöitä asia koskee. Toimenpiteitä asuntojen irtisanomisiksi ryhdyttiin toteuttamaan siitä huolimatta, mitä aiemmin oli kirjattu. Helsingin vankilan johto välitti 30.11.2023 tiedotteen omalle henkilöstölleen asuntojen vuokrasopimusten irtisanomisesta Ristikkokadun osalta. Kyseistä tiedotetta edelsi ilmoitus Rikosseuraamuslaitoksen Intrassa. Vuokralaisia ei tästä asiasta kontaktoitu henkilökohtaisesti lainkaan. Henkilöstölle tämän kaltainen tiedottaminen on omiaan aiheuttamaan merkittävästi huolta ja epävarmuutta tulevasta.

Muiden vuokra-asuntojen osalta vuokrasopimukset päättyvät 31.12.2023. Asukkaille ei ole tullut erillistä ilmoitusta siitä, jatketaanko vuokrasopimuksia tämän jälkeen. Vellamonkatu 5 asuntojen osalta asukkaille tuli 1.12.2023 sähköpostilla ilmoitus vuokrankorotuksesta, ilman selvitystä siitä mihin korotus perustuu ja mitä päättyvien sopimusten osalta vuokralaisen tulee toimia. Korotettu vuokra astuisi voimaan tammikuusta 2024. Uusia sopimuksia ei ole tässä vaiheessa vielä ehdotettu asukkaille. Vuokran korotus ei noudata hyvän vuokratavan ohjeen mukaista suositusta, ottaen huomioon asuntojen kunto. Tämä menettely on henkilöstön näkökulmasta kohtuutonta, koska kyseiseen korotukseen asukkaat eivät ole voineet hyvissä ajoin varautua tai esimerkiksi hakea uutta vuokra-asuntoa. Yksipuolinen sopiminen, jossa henkilöstön kuuleminen on sivuutettu, ei noudata hyvän vuokratavan ohjetta eikä hyvää henkilöstöhallintoa.

Perusteet asunnoista luopumiselle ovat jääneet tiedottamisessa epäselviksi ja ylimalkaisiksi. Perusteena on käytetty olemassa olevien asuntojen edessä olevien peruskorjausten korkeita kuluja ja huonoa kuntoa. Vastuu asuntojen kunnosta ja kunnossapidosta kuuluu vuokranantajalle. Yksityiskohtaista selvitystä tästä ei ole missään vaiheessa esitetty. Kiinteistöjen ylläpidon toimenpiteistä tai suunnitelmista ei ole saatettu asukkaisen tietoon pitkällä tai lyhyellä aikavälillä. Asuntojen kunto on hyvin vaihteleva, kaikkineen

kuitenkin melko huono. Joitain muutos- ja korjaustoimenpiteitä on tehty vuokraajan vaihduttua, mutta tämä on koskenut murto-osaa asunnoista. Yleisesti on arvioitavissa, että kiinteistöjen kunnosta ei ole pidetty asianmukaisesti huolta tai että tähän olisi varattu vuokratuotoista varoja. Lisäksi luopumista on perusteltu sillä, että henkilöstöasuntojen vuokraus ei kuulu Rikosseuraamuslaitoksen ydintoimintoihin. Asuntoja on voinut hakea Rikosseuraamuslaitoksen koko henkilöstö riippumatta toimipaikasta, asunnot on vuokrattu tarveperusteisesti. Työvoiman saamisen kannalta asunnoilla on ollut merkitystä, etenkin rekrytoidaan henkilöstöä pääkaupunkiseudun ulkopuolelta. Asunnoista luopumisella voi olla henkilöstövaikutuksia heidän kohdallansa, joille henkilöstöasuminen on ollut yksi peruste pääkaupunkiseudulle muuttamiseen. Osaavan ja koulutetun henkilöstön rekrytoiminen voi joiltain osin heikentyä asuntokannasta luopumisen seurauksena ja tätä myöten vaikuttaa Rikosseuraamuslaitoksen ydintehtävien hyvään toteuttamiseen. Organisaation keskeinen huoli tällä hetkellä on henkilöstöressurssien vähäisyys ja strateginen painopiste henkilöstön työhyvinvoinnin lisääminen. Henkilöstön näkökulmasta tämän kaltaiset toimet, mitä perustellaan puutteellisesti, eivät lisää luottamusta organisaation tahtotilaan huolehtia henkilöstön hyvinvoinnista eikä tue vähäisillä resursseilla yksiköissä toimivien virkamiesten työrauhaa. Tämän kaltaiset yksipuoliset, henkilöstön hyvinvointiin heijastuvat ratkaisut vaikuttavat keskeisesti työssä jaksamiseen sekä heikentävät luottamusta työnantajaan.

Asuntojen luopumisesta sekä tehdyistä toimenpiteistä vaadimme asian uudelleen käsittelyä, missä kaikkia osapuolia kuullaan asianmukaisesti ja toiminnan vaikutukset arvioidaan perusteellisesti. Nykyisten asuntojen luopuminen olisi näkemyksemme mukaan tarkoituksenmukaista toteuttaa ajallisesti linjassa Helsingin vankilaa koskevien tulevaisuuden suunnitelmien kanssa tai vaihtoehtoisesti määrittellä kohtuullinen siirtymisaika asunnoista luopumiselle sekä vuokrien korotuksille.

Helsingissä 12.12.2023

Katja Kaarmila, edustajiston puheenjohtaja, RikHe ry

Pekko Summanen, pääluottamusmies-puheenjohtaja, RikHe ry

